

ΚΓΠΚ 7 Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη

Οδηγός εφαρμογής προτύπου Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης 7

Η εφαρμογή του προτύπου Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ) 7 «Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό», έχει στόχο την αειφορική διαχείριση των εδαφών των αρόσιμων καλλιεργειών. Η διάταξη περιγράφεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 5 της αριθ. 1313/178948/09.06.2023 (ΦΕΚ Β' 3777) Υπουργικής Απόφασης.

Ο οδηγός εφαρμογής έχει στόχο την επεξήγηση των διατάξεων και την παράθεση παραδειγμάτων εφαρμογής.

Υποχρεώσεις των Γεωργών

Στις εκμεταλλεύσεις με εκτάσεις αροτραίων καλλιεργειών άνω των 10 εκταρίων (100 στρεμμάτων), αφού αφαιρεθούν οι εκτάσεις με καλλιέργειες ρυζιού και βιολογικών καλλιεργειών, εφαρμόζεται αμειψισπορά. Οι γεωργοί έχουν 2 υποχρεώσεις:

- Την αλλαγή της κύριας καλλιέργειας με άλλο βοτανικό γένος σε σχέση με το προηγούμενο έτος τουλάχιστον στο 1/3 της αρόσιμης έκτασης της εκμετάλλευσης της τρέχουσας χρονιάς. Για το έτος 2024, για παράδειγμα, ο έλεγχος της αλλαγής της κύριας καλλιέργειας στο 1/3 της αρόσιμης έκτασης θα γίνει επί της έκτασης της ΕΑΕ 2024 σε σχέση με τις καλλιέργειες που υπήρχαν στην εκμετάλλευση το 2023, σύμφωνα με τα προσδιορισθέντα στοιχεία της ΕΑΕ 2023.
- Σε κύκλο τριετίας σε κάθε αγροτεμάχιο θα πρέπει να καλλιεργηθούν τουλάχιστον 2 διαφορετικά βοτανικά γένη κύριας καλλιέργειας. Ο έλεγχος της τριετίας θα γίνει για πρώτη φορά το 2026 (τριετία 2024-2025-2026, λόγω της παρέκκλισης για το 2023), και έκτοτε θα διενεργείται ετησίως με τα προηγούμενα δύο έτη (κυλιόμενη τριετία).

Συνδυάζοντας τις 2 αυτές υποχρεώσεις παραθέτουμε παραδείγματα συμμόρφωσης και παραβάσεων.

Τα παραδείγματα που παρατίθενται έχουν ως στόχο την κατανόηση του τρόπου εφαρμογής του προτύπου και σε καμιά περίπτωση δεν αποτυπώνουν τις βέλτιστες πρακτικές αμειψισποράς, οι οποίες εκτός των άλλων καθορίζονται από τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε εκμετάλλευση.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
& ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ
Τμήμα
Προστασίας
Φυσικών Πόρων
από Αγροτικές
Δραστηριότητες

Οδηγός στο πλαίσιο της ενημέρωσης για την Αιρεσιμότητα της ΚΑΠ από το 2023

Καλύπτει το πρότυπο 7 για την αμειψισπορά

Απευθύνεται σε γεωργούς και συμβούλους ως βοήθημα για την ορθή εφαρμογή των νομικών διατάξεων.

Περιεχόμενα:

Παραδείγματα	2
Παραδείγματα Μη	4
Εναλλακτική Εφαρμογή με εμβόλιμες	5
Εξαιρέσεις	6
Μεταβιβάσεις	7

Παράδειγμα Συμμόρφωσης 1

Συμβουλή: Γεωργοί που έχουν ένα μόνο αγροτεμάχιο στην ΕΑΕ καλύτερα να το δηλώνουν ως τρία χωριστά αγροτεμάχια για να προσομοιάζει απόλυτα στο παράδειγμα 1. Σε διαφορετική περίπτωση, η εναλλαγή της καλλιέργειας θα πρέπει να γίνεται ετησίως για να υπάρξει συμμόρφωση.

Αγροτεμάχιο / Έτος	1 (8Ha)	2 (8Ha)	3 (8Ha)
2023	Βαμβάκι	Φακή	Βαμβάκι
2024	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Σιτάρι
2025	Καλαμπόκι	Σιτάρι	Βαμβάκι
2026	Σιτάρι	Βαμβάκι	Καλαμπόκι

Παράδειγμα Συμμόρφωσης 2

Στα παραδείγματα 1, 2 και 3 υπάρχει συμμόρφωση με το πρότυπο. Το κάθε αγροτεμάχιο σε διάστημα τριετίας έχει αλλάξει καλλιέργεια τουλάχιστον μια φορά (κάθετος έλεγχος) και κάθε έτος έχουμε αλλαγή τουλάχιστον στο 1/3 της έκτασης σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Αγροτεμάχιο / Έτος	1 (8Ha)	2 (8Ha)	3 (8Ha)	Τηρείται η αλλαγή 1/3 από την προηγούμενη χρονιά;
2023	Σιτάρι	Φασόλια	Βαμβάκι	
2024	Κριθάρι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	ΝΑΙ
2025	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Σιτάρι	ΝΑΙ
2026	Καλαμπόκι	Σιτάρι	Βαμβάκι	ΝΑΙ
2027	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Κριθάρι	ΝΑΙ
Τήρηση τριετίας;	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	

Παράδειγμα Συμμόρφωσης 3

Αγροτεμάχιο / Έτος	1 (8Ha)	2 (8Ha)	3 (8Ha)	Τηρείται η αλλαγή 1/3 από την προηγούμενη χρονιά;
2023	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	
2024	Σιτάρι	Σιτάρι	Σιτάρι	ΝΑΙ
2025	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	ΝΑΙ
2026	Αγρανάπαυση	Βαμβάκι	Βαμβάκι	ΝΑΙ
Τήρηση τριετίας;	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	

Επισημαίνεται ότι:

1. η αγρανάπαυση συμπεριλαμβάνεται στον τριετή κύκλο αμειψισποράς και μπορεί να θεωρηθεί ως αλλαγή καλλιέργειας στο πλαίσιο της διάταξης αυτής. Εάν ένα αγροτεμάχιο είναι σε αγρανάπαυση για τρία συναπτά χρόνια θεωρείται συμμορφούμενο.
2. Τα αγροτεμάχια με πολυετείς καλλιέργειες (μηδική, ρίγανη, κ.ά.), με αγρωστώδη και άλλα πώδη κτηνοτροφικά φυτά (κωδικοί της ΕΑΕ : 8688 «Κοφτολίβαδα», 7607 «Λόλιουμ» και 80117 «Λόλιουμ NIVAL) και με αγρανάπαυση, συμμετέχουν στον υπολογισμό των συνολικών αρόσιμων εκτάσεων της εκμετάλλευσης για το κατώφλι των 10 εκταρίων. Όμως ο υπολογισμός της έκτασης αμειψισποράς (δηλαδή του 1/3) θα γίνει με την έκταση που υπολείπεται της έκτασης αυτών των κατηγοριών καλλιεργειών (δείτε παράδειγμα συμμόρφωσης 5).
3. Οι ορυζώνες και τα πιστοποιημένα βιολογικά αγροτεμάχια δε συμμετέχουν στον υπολογισμό των συνολικών εκτάσεων για το κατώφλι των 10 εκταρίων και δεν υπόκεινται σε αμειψισπορά.

Παράδειγμα Συμμόρφωσης 4

Αγροτεμάχιο / Έτος	1 (8Ha)	2 (8Ha)	3 (8Ha)
2023	Βαμβάκι	Ρύζι	Βιολογικό σιτάρι
2024	Βαμβάκι	Ρύζι	Βιολογικό σιτάρι
2025	Βαμβάκι	Ρύζι	Βιολογικό σιτάρι
2026	Βαμβάκι	Ρύζι	Βιολογικό σιτάρι

Η εκμετάλλευση του παραδείγματος 4 ΔΕΝ υπόκειται στην υποχρέωση εφαρμογής του προτύπου καθώς λόγω του ρυζιού και της βιολογικής καλλιέργειας, δεν υπερβαίνει το κατώφλι των 10 Ha, αφού το ρύζι και οι βιολογικές καλλιέργειες εξαιρούνται του υπολογισμού.

Παράδειγμα Συμμόρφωσης 5

Αγροτεμάχιο / Έτος	1 (3Ha)	2 (3Ha)	3 (3Ha)	4 (3Ha)
2023	Ζαχ/τευτλα	Κηπευτικά	Κριθάρι	Ρίγανη
2024	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Ρίγανη
2025	Σιτάρι	Σιτάρι	Σιτάρι	Ρίγανη
2026	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Ρίγανη
2027	Καλαμπόκι	Βαμβάκι	Κηπευτικά	Ρίγανη

Στο παράδειγμα αυτό υπάρχει συμμόρφωση. Η ελάχιστη έκταση η οποία πρέπει να εναλλάσσεται είναι 3Ha: ήτοι $12\text{Ha} - 3\text{Ha}$ (ρίγανη) = 9Ha . $9\text{Ha} / 3 = 3\text{Ha}$, καθώς η έκταση της πολυετούς καλλιέργειας δεν υπολογίζεται.

Η εκμετάλλευση αυτή συνεχίζει να έχει υποχρέωση αμειψισποράς, καθώς η συνολική ΑΡΟΣΙΜΗ ΕΚΤΑΣΗ είναι 12 Ha. Όπως έχει αναφερθεί οι εκτάσεις πολυετών καλλιεργειών, αγρωστώδων και πωδών κτηνοτροφικών φυτών και αγρανάπαυσης συμμετέχουν στον υπολογισμό των συνολικών εκτάσεων για το κατώφλι των 10 εκταρίων. Όμως ο υπολογισμός του 1/3 θα γίνει με την έκταση που υπολείπεται της έκτασης της πολυετούς καλλιέργειας δηλαδή της ρίγανης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ

Παράδειγμα μη Συμμόρφωσης 1

Στο έτος 2025 υπάρχει παράβαση διότι δεν έχει γίνει αλλαγή του 1/3 σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Αγροτεμάχιο / Έτος	1 (8Ha)	2 (8Ha)	3 (8Ha)
2023	Σιτάρι	Καλαμπόκι	Κριθάρι
2024	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι
2025	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι
2026	Καλαμπόκι	Σιτάρι	Σιτάρι
2027	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Σιτάρι

Παράδειγμα Μη Συμμόρφωσης 2

Υπάρχει παράβαση στο αγροτεμάχιο 3, διότι στην τριετία 2025 έως 2027 δεν έχει αλλάξει καλλιέργεια.

Αγροτεμάχιο / Έτος	1 (8Ha)	2 (8Ha)	3 (8Ha)	Υπολογισμός 1/3 έκτασης
2023	Καλαμπόκι	Φακή	Κριθάρι	
2024	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Σιτάρι	8
2025	Σιτάρι	Σιτάρι	Βαμβάκι	8
2026	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	8
2027	Αγρανάπαυση	Βαμβάκι	Βαμβάκι	5,33
2028	Σιτάρι	Καλαμπόκι	Αγρανάπαυση	5,33

Στο παραπάνω παράδειγμα μη συμμόρφωσης 2 στο έτος 2026 ο υπολογισμός του 1/3 δίνει 8 εκτάρια, ενώ για το έτος 2027 ο υπολογισμός είναι $16/3=5,33$ διότι οι πολυετείς καλλιέργειες (π.χ. ρίγανη, μηδική, κλπ), τα αγρωστώδη και άλλα ποώδη κτηνοτροφικά φυτά, και η αγρανάπαυση εξαιρούνται από τον υπολογισμό αυτό.

Παράδειγμα Μη Συμμόρφωσης 3

Αγροτεμά- χιο / Έτος	1 (8Ha)	2 (8Ha)	3 (8Ha)	Υπολογισ- μός 1/3 έκτασης
2024	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Σιτάρι	8
2025	Σιτάρι	Σιτάρι	Βαμβάκι	8
2026	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	8
2027	Βιολογικό Σιτάρι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	5,33

Υπάρχει παράβαση το 2027 διότι το αγροτεμάχιο 1 εξαιρείται των υπολογισμών λόγω της βιολογικής καλλιέργειας. Συνεπώς θα έπρεπε να αλλάξει η καλλιέργεια στο αγροτεμάχιο 3.

Παράδειγμα Μη Συμμόρφωσης 4

Αγροτεμά- χιο / Έτος	1 (3,5Ha)	2 (2,5Ha)	3 (3Ha)	4 (3Ha)
2023	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Μηδική
2024	Σιτάρι	Σιτάρι	Σιτάρι	Μηδική
2025	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Μηδική
2026	Βαμβάκι	Καλαμπόκι	Βαμβάκι	Μηδική

Σε αυτή την εκμετάλλευση υπάρχει παράβαση διότι κατά το έτος 2026 δεν έχει καλυφθεί η απαίτηση της αλλαγής του 1/3 της έκτασης σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά καθώς το αγροτεμάχιο 2 είναι 2,5 Ha ενώ η ελάχιστη έκταση αλλαγής είναι τα 3Ha

Εναλλακτική εφαρμογή (παρ. 4B του άρθρου 5 της ΥΑ)

Σε περίπτωση που σε όλη την εκμετάλλευση που έχει υποχρέωση τήρησης της αμειψισποράς σπέρνονται ενδιάμεσες (δευτερεύουσες) καλλιέργειες διαφορετικού γένους ανελλιπώς για τρία χρόνια, τότε η αλλαγή της κύριας καλλιέργειας μπορεί να καθυστερήσει ένα χρόνο.

Παράδειγμα Συμμόρφωσης με εμβόλιμες καλλιέργειες

Αγροτεμάχιο / Έτος	1 (8Ha)	2 (8Ha)	3 (8Ha)
2023	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι
2024 χειμώνας	Βίκος	Βίκος	Βίκος
2024 Καλοκαίρι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι
2025 Χειμώνας	Βίκος	Βίκος	Βίκος
2025 καλοκαίρι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι
2026 χειμώνας	Βίκος	Βίκος	Βίκος
2026 καλοκαίρι	Βαμβάκι	Βαμβάκι	Βαμβάκι
2027 καλοκαίρι	Καλαμπόκι	Καλαμπόκι	Καλαμπόκι

Στο παράδειγμα αυτό δεν υπάρχει παράβαση. Οι καλλιέργειες του βαμβακιού και του βίκου μπορούν να αλλάζουν, αλλά παρουσιάζεται το ακραίο παράδειγμα με τις λιγότερες δυνατές αλλαγές χωρίς να σημειώνεται παράβαση.

Εξαιρέσεις από την υποχρέωση αμειψισποράς

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ της υποχρέωσης οι εκμεταλλεύσεις:

1. Με συνολική έκταση αρόσιμων μικρότερη ή ίση των 10 εκταρίων (100 στρεμμάτων). Στον υπολογισμό της έκτασης αυτής ΔΕ συμπεριλαμβάνονται οι εκτάσεις βιολογικών καλλιεργειών και ρυζιού.

2. Όταν η αρόσιμη γη καλλιεργείται εξ ολοκλήρου με καλλιέργειες κάτω από το νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας π.χ ρύζι.

3. Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του **75%** της αρόσιμης γης της εκμετάλλευσης:

i. χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών (κοφτολίβαδα και λόλιουμ), είτε

ii. καλλιεργείται με καλλιέργειες ψυχανθών: μηδική, τριφύλλια, φασόλια, ρεβύθια, μαυρομάτικα, λωτός, κουκιά, φακές, λούπινα, μπιζέλια ή πίσσα, βίκος, ρόβη, λαθούρια. Ως καλλιέργεια ψυχανθών μπορούν να θεωρηθούν οι καλλιέργειες ζωοτροφών (κωδικός 8 της ΕΑΕ) εφ' όσον αποτελούνται από κάποιο από τα προαναφερθέντα ψυχανθή, καθώς και τα οσπριοειδή (κωδικός 11 της ΕΑΕ), είτε

iii. χρησιμοποιείται ως γη υπό αγρανάπαυση, είτε

iv. αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων.

4. Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του **75%** της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης της εκμετάλλευσης:

i. αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο, είτε

ii. χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών (κοφτολίβαδα και λόλιουμ), είτε

iii. καλλιεργείται με καλλιέργειες κάτω από νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας, είτε

iv. αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων.

5. Οι εκμεταλλεύσεις που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικές σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848 θεωρούνται ότι συμμορφώνονται με το παρόν πρότυπο ΚΓΠΚ. Όμως όταν η εκμετάλλευση δεν είναι ολόκληρη βιολογική, τότε ισχύουν τα όσα έχουν περιγραφεί στα παραπάνω παραδείγματα.

Εφαρμογή του προτύπου σε περίπτωση μεταβίβασης

Η υποχρέωση αλλαγής δύο βοτανικών γενών κύριας καλλιέργειας εντός τριετίας ελέγχεται σε επίπεδο αγροτεμαχίου, ακόμη και αν το αγροτεμάχιο αλλάζει κάτοχο, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ο νέος κάτοχος δεν είναι υπόχρεος τήρησης του ΚΓΠΚ 7 με βάση τις εξαιρέσεις που προαναφέρονται. Ο υπολογισμός του 1/3 της έκτασης γίνεται κάθε χρόνο με βάση την ΕΑΕ του έτους, οπότε όσοι μεταβιβάζουν ή αποδέχονται την μεταβίβαση εκτάσεων πρέπει να λαμβάνουν και αυτό το στοιχείο υπόψη τους.

Βρείτε τον οδηγό στο www.minagric.gr

και στο www.agrotikianaptixi.gr

Φωτογραφία από

http://soilquality.org/practices/row_crop_rotations.html

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
& ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ
Τμήμα Προστασίας
Φυσικών Πόρων
από Αγροτικές
Δραστηριότητες

Οδηγός στο πλαίσιο της
ενημέρωσης για την
Αιρεσιμότητα της ΚΑΠ
από το 2023

- > Καλύπτει το πρότυπο 7 για την αμειψισπορά
- > Απευθύνεται σε γεωργούς και συμβούλους ως βοήθημα για την ορθή εφαρμογή των νομικών διατάξεων.